

DOKTOR BOBI PAINAJALIK UNENÄGU

Anonüümsete Alkohoolikute asutajaliige. Meie Ühenduse süüdi tähistab tema püsiva kainuse esimene päev, milleks on 10. juuni 1935.

1950. aastaks, mil ta suri, oli ta AA sõnumi edasi andnud rohkem kui 5000 alkohoolikust mehele ja naisele ning kõigile neile osutas ta ka meditsiinilist abi ilma tasu peale mõtlemata.

Selles imetlusväärse tegevuses oli talle suureks abiks üks meie Sõpruskonna suurimaid sõpru, õde Ignatia, Ohio osariigi Akroni linna St Thomase haiglast.

SÜNDISIN väikeses umbes 7000 elanikuga küla-keses Uus-Inglismaal. Sealsed käitumisreeglid olid minu mäletamist mööda keskmisest rangemad. Ümbruskonnas müüdi õlut ja muud kangemat kraami ainult riiklikus alkoholipoes, kust võis hankida pool liitrit alkoholi, kui õnnestus sealset ülemust veenda, et seda tõepoolest vaja läheb. Vastavate tõendite puudumisel pidi ootusrikas ostja tühjade kätega lahkuma, saamata piiskagi seda jooki, mida ma hiljem hakkasin pidama imerohuks kõigi inimlike hädade vastu. Meeste peale, kes lasid endale Bostonist või New Yorgist kiirrongiga alkoholi tuua, vaatas enamik korralikke linnaelanikke umbusaldava ja sallimatu pilguga. Linnakeses oli arvukalt kirikuid ja koole, kus alustasin oma varajast haridusteed.

Minu isa oli haritud ja tunnustatud inimene ning nii tema kui mu ema olid väga aktiivsed kirikuinimesed. Nad mõlemad olid ka keskmisest tunduvalt intelligentsemad.

Minu õnnetuseks olin ma peres ainus laps ja see võiski kujundada minus isekust, millel oli väga suur osa minu alkoholismi tekkes.

Mind põhimõtteliselt sunniti lapsepõlvest keskkooli lõpuni käima kirikus, pühapäevakoolis ja õhtusel jumalateenistusel, esmaspäevaõhtusel tänujumalateenistusel ja mõnikord ka kolmapäevaõhtusel palvusel. Kõige selle tagajärjel töötasin ma endale, et kui ükskord vanemate võimu alt pääsen, ei tõsta ma enam jalgagi üle kiriku läve. Seda töotust järgisin rangelt neli-kümmend aastat, välja arvatud siis, kui minu puudumine oleks võinud näida kohatu.

Keskkoolile järgnesid neli aastat ühes meie riigi parimas kolledžis, kus peamiseks vaba aja veetmise viisiks paistis olevat joomine. Tundus, et sellega tegelesid kõik. Ka mina jõin aina rohkem ja rohkem ning elasin lõbusalt ilma eriliste kehaliste vaevusteta ja rahamuredeta. Tundus, et minul õnnestus joomajärgsetel hommi-kutel paremini vormi saada kui mu joomakaaslastel, keda tabas karistusena (või hoopis õnnistusena) võimas hommikune iiveldus. Mul pole pea kunagi valutanud, mis sunnib arvama, et ma olin peaaegu algusest peale alkohoolik. Kogu mu elu näis keerlevat mu enese tahtmiste ümber, ilma et kellegi teise õigused, soovid või privileegid oleksid arvesse tulnud. Selline meeleseisund aina süvenes aastate jooksul. Joomakaaslaste vennaskonna silmis lõpetasin ma õpingud *summa cum laude*, kuid mitte rektori silmis.

Järgmised kolm aastat veetsin Bostonis, Chicagos ja Montrealis ühe suure tööstuskontserni teenistuses ja tegelesin raudtee tarvikute, igasuguste gaasimootorite ja muu rasketööstustoodangu müügiga. Neil aastatel jõin nii palju kui rahakott lubas, ikka veel suuremate

vaevusteta, ehkki mul vahel käed hommikuti värisesid. Nende kolme aasta jooksul läks mul kaotsi ainult üks-ainus poolik tööpäev.

Järgmise sammuna alustasin meditsiiniõpinguid ühes Ühendriikide suuremas ülikoolis. Seal pühen-
dusin joomisele tõsisemalt kui kunagi varem. Tänu
tohutule võimele õlut juua valiti mind ühe joomaseltsi
liikmeks ning varsti sai minust üks selle keskseid tege-
lasi. Hommikuti juhtus tihti, et läksin küll kooli täiesti
ettevalmistunult, kuid pöörasin värinate tõttu ümber
ja seadsin sammud tagasi üliõpilasseltsi majja, sest ma
ei söandanud astuda loengusaali kartuses, et kui mind
vastama kutsutakse, võin mingi stseeni korraldada.

Asi läks päris hulluks, kui ma teise kursuse kevadel
pärast pikka joomaperioodi otsustasin, et ei suuda kur-
sust lõpetada, pakkisin oma kompsud kokku ja sõitsin
Lõunasse, et veeta kuu ühe sõbra suures farmis. Kui
mu pea klaariks sai, leidsin, et kooli poolelijätmine
oleks väga rumal tegu ja parem oleks tagasi minna ning
õppetööd jätkata. Ülikooli naastes avastasin, et teadus-
konnas oldi asjast teistsugusel arvamusel. Pärast pikka
vaidlemist lubati mul siiski tagasi tulla ja eksamid soo-
ritada, mida ma ka edukalt tegin. Kuid õppejõudude
seas tekitas see paksu verd ja mulle anti mõista, et nii
seda asja ei jäeta. Pärast paljusid piinarikkaid jagelusi
sain viimaks paberid kätte ja läksin üle teise juhtivasse
ülikooli, alustades selsamal sügisel esimesest kursusest.

Seal muutus mu joomine nii palju hullemaks, et
poisid minu üliõpilasseltsi majast olid sunnitud kohale
kutsuma mu isa, kes sõitis maha pika tee asjatus lootu-
ses mind kaineks teha. Sellel ei olnud aga erilist mõju,
sest jätkasin joomist ja pruukisin kangemaid napse
rohkem kui enne.

Lõpueksamite eel alustasin eriti pikka joomatuuri. Eksamile minnes värises mu käsi nii, et ma ei suutnud pliiatsit hoida. Andsin ära vähemalt kolm täiesti puutumata eksamitööd. Mõistagi põrusin mürinal läbi ja pidin veel üheks semestriks jääma, kui tahtsin ülikooli lõpetada ega tohtinud tilkagi võtta. See läks mul ka korda ning ma tõestasin teaduskonnale, et nii minu käitumise kui õppeedukusega võis rahule jääda.

Pidasin end nii eeskujulikult üleval, et mul õnnestus saada väga ihaldatud koht internina ühes lääneosariigi linnas, kuhu jäin kaheks aastaks. Nendel kahel aastal oli mul nii palju tegemist, et sain vaevalt haiglast välja. Seetõttu polnud mul ka võimalik pahandustesse sattuda.

Kui need kaks aastat mööda said, avasin kesklinnas oma vastuvõtukabineti. Mul oli natuke raha, aega lõputult ja päris tõsine kõhuhäda. Peagi avastasin, et paar jooki leevendasid mu seedevaevusi vähemalt mõneks tunniks ja nii polnud mul sugugi raske naasta oma varasema, ülemäära alkoholilembese eluviisi juurde.

Selleks ajaks oli joomine hakanud tõsiselt mu tervise peale käima ning lootuses kergendust leida pagesin vähemalt tosinal korral vabatahtlikult mõne kohaliku sanatooriumi seinte vahele. Olin nagu Skylla ja Charybdise vahel, sest kui ma ei joonud, piinas mind kõht, ja kui jõin, piinasid mind närvid. Nii kestis see kolm aastat, kuni lõpetasin kohalikus haiglas, kus arstid mind aidata püüdsid. Kuid mul õnnestus sõpru keelitada, et nad mulle salaja alkoholi tooksid, lubades muidu pihta panna kogu alkoholi terves hoones. Nii halvenes mu seisund kiiresti.

Lõpuks oli isa sunnitud mulle järele saatma kodulinna arsti, kellel õnnestus kuidagimoodi mind koju

tagasi toimetada. Jäin voodisse umbes kaheks kuuks, enne kui julgesin nina välja pista. Veetsin kodulinna veel paar kuud ja sõitsin siis tagasi, et oma praksist jätkata. Olin juhtunust, arsti sõnadest või ilmselt mõlemast sedavõrd kohutatud, et ei joonud, kuni riik kehtestas kuiva seaduse.

Kui alkoholi keeluseadus oli vastu võetud, tundsin end päris kindlalt. Teadsin, et igaüks katsub vastavalt rahakotile osta mõne pudeli või kastitäie kangemat kraami ja varsti on alkohol müügilt kadunud. Järelikult ei olnud suurt vahet, kas ma nüüd joon natuke või mitte. Tollal ei osanud ma aimatagi, et valitsus muudab meile, arstidele, alkoholi peaaegu piiramatus koguses kättesaadavaks. Samuti ei teadnud ma midagi salaalkoholimüüjatest, kes nüüd lagedale ilmusid. Algul jõin mõõdukalt, ent kulus suhteliselt vähe aega, et langeda taas vanade harjumuste küüsi, mis varem nii katastroofiliselt olid lõppenud.

Paari järgmise aastaga kujunesid mul välja kaks selgepiirilist hirmu. Esiteks hirm, et ma ei saa magada ja teiseks kartus, et mul alkohol otsa lõpeb. Kuna ma polnud varakas mees, siis andsin endale aru, et kui ma ei suuda raha teenimiseks piisavalt kaine olla, jään ilma alkoholita. Seetõttu ei võtnud ma enamasti hommikust peaparandust, mille järele tundsin hirmsat tungi, vaid tuupisin end värinate vaigistamiseks rahusteid täis, mis mind kohutavalt ära kurnas. Vahel andsin hommikusele joomatungile järele, ent kui nii juhtus, läks vaid mõni tund ja olin täiesti võimetu tööd tegema. See omakorda vähendas šansse, et mul õnnestub õhtul alkoholi koju kaasa smugeldada, mis omakorda tähendas voodis vähkemist öösel ja talumatuid värinaid hommikul. Järgneva viieteistkümne aasta jook-

sul jätkus mul vähemalt niipalju mõistust, et vindisena nägu haiglasse mitte näidata ja ainult harva patsiente vastu võtta. Mõnikord varjasin end mõnes klubis, mille liige ma olin, ja mõnedel puhkudel tavatsesin end vale nime all mõnda hotelli möllida. Kuid tavaliselt leidsid sõbrad mu siiski üles ja kui nad olid lubanud, et ei hakka mind noomima, läksin koju tagasi.

Kui mu naine kavatses pärastlõunal välja minna, hankisin suure alkoholitagavara, tõin selle salaja koju ning peitsin pudelid söekasti, pesukorvi, uksepiida ja keldri põiktalade kohale või kiviplaatide vahele. Kasutasin selleks ka vanu kohvreid ja riidekirste, vana konservikasti ja isegi tuhaämbrit. Tualeti veepaaki ei kasutanud ma kordagi, sest see näis liiga lihtne. Hiljem sain teada, et mu naine kontrollis seda kohta pidevalt. Tavaliselt pistsin väikse alkoholipudeli karusnahkse vooderdisega kindasse ja viskasin selle tagaukse trepile, kui talvepäevad olid juba piisavalt pimedad. Mu salaalkoholimüüja peitis käraka tagatrepi juurde, kust sain selle sobival hetkel ära tuua. Vahel tõin alkoholi koju taskutes, kuid neid kontrolliti sageli ja see muutus liiga riskantseks. Vahel kallasin alkoholi ümber sajamilliliitristesse pudelitesse ja pistsin neid mitu tükki sokisääre vahele. Kasutasin seda meetodit edukalt kuni päevani, mil me naisega „Puksiirlaev Annie” etendusele Wallace Beeryt vaatama läksime, mispeale mu püksisääre- ja sokikavalus ilmsiks tuli!

Ma ei hakka raiskama trükiruumi, et pajatada kõigist oma haigla- ja sanatooriumikogemustest.

Nende aastate jooksul hakkasid sõbrad meid suuremal või vähemal määral vältima. Meid ei tahetud külla kutsuda, sest oleksin kindla peale nina täis tõmmanud ja samal põhjusel ei julgenud ka mu naine kedagi meile

kutsuda. Mu unetusefoobia nõudis, et end igal õhtul purju jooksin, kuid selleks, et järgmiseks õhtuks alkoholi juurde saada, pidin päeval vähemalt kella neljani kaine püsima. Väikeste eranditega kestis selline elu seitseteist aastat. See oli tõepoolest üks kohutav painajalik unenägu – kogu see rahateenimine, alkoholi muretsemine, selle salaja koju toimetamine, purju joomine, hommikused vabinad, suured rahustiportsud selleks, et suuta raha juurde teenida ja nii *ad nauseam*. Tihti lubasin oma naisele, sõpradele ja lastele, et rohkem ma ei joo. Nendest lubadustest piisas harva, et kasvõi sellekssamaks päevaks kaineks jääda, ehkki lubadusi andes olin alati väga siiras.

Neile, kes kalduvad kõikvõimalikke eksperimente korraldama, mainiksin ka oma nn eksperimenti õllega. Kui õlu taas müügile tuli, arvasin, et nüüd on minu mure murtud. Võisin seda juua nii palju kui tahtsin. See oli ohutu – ega siis õllest keegi purju jää. Nii täitsingi oma hea abikaasa nõusolekul terve keldri õllevarudega. Ei läinud kuigi kaua, kui jõin päevas ära üle kasti õlut. Kahe kuuga võtsin ma kaalus ligi neliteist kilo juurde, nägin välja nagu pörsas ja kannatasin õhupuuduse käes. Siis torkas mulle pähe mõte, et kui inimene haiseb õlle järele, ei suuda keegi öelda, kas ta on peale õlle veel midagi joonud ja nii hakkasin selle sisse kanget alkoholi segama. Mõistagi olid tagajärjed halvad ja see tegi mu õlleeksperimendile lõpu.

Umbes selle eksperimendiga samal ajal sattusin inimeste hulka, kes võlusid mind oma näilise tasakaalu, tervise ja õnnelikkusega. Nad kõnelesid vabalt ja vähimagi piinlikkusest asjadest, millest mina kunagi rääkida ei suutnud, näisid end kõigis olukordades väga vabalt tundvat ning paistsid ka väga hea tervise juures olevat.

Veelgi enam – nad tundusid olevat õnnelikud. Mina tundsin alailma kohmetust ja ebamugavust, tervis oli viimase piiri peal ja olin üdini õnnetu. Tajusin, et neil oli midagi, mida mul ei olnud, kuid mis võiks mullegi kasuks tulla. Avastasin, et see oli kuidagi seotud vaimusega, mis mulle eriti ei meeldinud, kuid mõtlesin, et ega see ka mul tükki küljest ei võta. Arutlesin selle üle pikalt ja põhjalikult tervelt kaks ja pool aastat, kuid jõin end sellele vaatamata igal õhtul purju. Lugesin kõike, mida kätte sain ja rääkisin kõigiga, kes minu arvates võisid asjast midagi teada.

Mu naine hakkas asja vastu suurt huvi tundma ja see innustas mindki, kuigi ma ei tunnetanud kordagi, et see võiks lahendada minu alkoholiprobleemi. Ma ei mõista, kuidas mu naisel küll õnnestus oma usku ja vaprust kõigi nende aastate jooksul säilitada, kuid nii see oli. Kui ta ei oleks seda suutnud, siis olen veendunud, et oleksin kindlasti juba ammu surnud. Millegipärast paistab just meil, alkoholikutel, olevat eriline anne leida endale abikaasad maailma parimate naiste seast. Miks peavad nemad taluma neid kannatusi, mida me neile põhjustame, seda ei oska ma seletada.

Umbes sel ajajärgul helistas ühel laupäeva mu naisele keegi naisterahvas, kes soovis, et läheksin õhtul tema poole kohtuma tema sõbraga, kes saaks mind ehk aidata. See oli emadepäeva eelne päev, olin purjuspäi koju jõudnud, kaenlas suur lillepott, mille olin pannud keset lauda, seejärel otsejoones teisele korrusele kobinud ja voodisse vajunud. Järgmisel päeval helistas too naine uuesti. Tahtes jääda viisakas, ütlesin väga nadist enesetundest hoolimata: „Eks lähme siis,” ning pigistasin naiselt välja lubaduse, et me ei jää kauemaks kui veerand tunniks.

Astusime tolle naisterahva majja täpselt kell viis ja kell näitas veerand kaksteist õhtul, kui me lahkusime. Mul oli selle mehega ka hiljem paar lühemat jutuajamist ja ma jätsin joomise paugupealt maha. See kuiv periood kestis umbes kolm nädalat. Siis sõitsin ma Atlantic Citysse, et ühe riikliku ühingu liikmena osaleda mitmepäevasel koosolekul. Jõin ära kogu rongis leiduva viski ja ostsin teel hotelli veel mitu head pudelit. See oli pühapäeval. Jõin end tol õhtul purju, esmaspäeval püsisin kainena kuni lõunasöögi lõpuni ja kaanisin end siis jälle täis. Jõin baaris nii palju kui mu sündsustunne lubas ning läksin siis oma tuppa, et õhtule punkt panna. Teisipäeval alustasin juba hommikul ning lõunaks olin paras poiss. Soovimata end häbistada, registreerisin ma end hotellist välja. Teel jaama ostsin veel alkoholi lisaks. Rongi tuli mõni aeg oodata. Sealtpäele ei mäleta ma midagi kuni ärkamiseni ühe sõbra pool, kes elas minu kodu lähedal asuvas linnas. Need head inimesed teatasid juhtunust mu naisele, kes saatis mulle järele mu vastse sõbra. Ta tuligi, viis mu koju, pani voodisse, andis mulle õhtul veel mõned joogid ja järgmiseks hommikuks pudeli õlut.

See oli 10. juunil 1935 ning need olid mu viimased joogid. Neid ridu kirjutades on sellest möödunud juba neli aastat.

Teil võib loomulikult tekkida küsimus: „Mida tegi või ütles see mees erinevat kõigest, mida olid öelnud või teinud teised inimesed?” Meenutagem, et olin tublisti lugenud ja vahetanud arvamusi kõigiga, kes teadsid või arvasid end teadvat midagi alkoholismist. Kuid tema oli mees, kes oli kogenud aastatepikkust hirmsal kombel joomist, kes oli läbi elanud kõik, mis ühele joodikule võib osaks saada, kuid kes oli tervenunud samade mee-

todite abil, mida minagi olin püüdnud rakendada ehk teisisõnu – vaimse lähenemise kaudu. Tema tutvustas mulle põhjalikult alkoholismi olemust ja kahtlemata oli sellest abi. *Kaugelt tähtsam aga on asjaolu, et tema oli esimene inimene, kes teadis oma isikliku kogemuse põhjal täpselt, mida ta alkoholismi kohta ütles. Teiste sõnadega – ta kõneles minu keeles.* Tema teadis kõiki vastuseid ja mõistagi polnud need raamatutest hangitud.

Oli suurim õnnistus vabaneda minu peal lasunud needusest. Mu tervis on korras, olen suutnud taastada austuse enda vastu ja uuesti pälvinud ka kolleegide austuse. Mu kodune elu on ideaalne ning mu töö edeneb nii hästi, kui see praegusel ebakindlal ajal üldse olla võib.

Pühendan palju aega sellele, et anda neile, kes seda tahavad ja hädasti vajavad, edasi kõike, mida ma ise olen õppinud. Teen seda neljal põhjusel:

1. Kohusetundest.
2. See valmistab mulle rõõmu.
3. Sest niiviisi tasun võlga selle mehe ees, kes kulutas oma aega, et sõnum minule edasi anda.
4. Sest seda tehes kindlustan ma iga kord end jälle natuke rohkem võimaliku libastumise vastu.

Erinevalt enamikust meie liikmetest ei saanud ma esimesel kahel ja poolel kainusaastal alkoholitungist kuigivõrd jagu. See jälitas mind peaaegu pidevalt. Kuid kordagi pole ma olnud sellele himule järeleandmise äärel. Ärritusin kohutavalt, nähes sõpru joomas ja teades, et mina seda ei tohi, kuid ma harjutasin end mõttega, et kuigi mul oli kunagi olnud samasugune privileeg, olin ma seda nii koledal kombel kuritarvitanud, et see oli minult ära võetud. Nii et pole siin kurta midagi. Lõppude lõpuks pole mind ju keegi kunagi pikali löönud ja vägisi alkoholi kõrist alla kallanud.

Kui sa arvad, et oled ateist, agnostik, skeptik või tunned mingit muud intellektuaalset uhkust, mis takistab sul seda raamatut omaks võtmast, siis tunnen sulle kaasa. Kui sa pead end endiselt küllalt tugevaks, et üksi seda mängu võita, on see su oma asi. Ent kui sa tõepoolest tahad joomise jäädavalt maha jätta ning tunned, et vajad abi, siis teame me, et võime sulle vastuse pakkuda. See ei vea sind kunagi alt, isegi kui sa haarad sellest kinni kasvõi poolega sellest agarusest, mida sa varem ilmutasid järjekordse joogi hankimisel.

Sinu Taevane Isa ei vea sind iial alt!